

Turisztikai vendéglátás ágazatot érintő javaslatcsomag a versenyképesség és foglalkoztatás növelése tárgyban

Az alábbi javaslatokat az MVI kezdeményezésére az MSZÉSZ, MÉSZ, VIMOSZ együttesen dolgozták ki és javasolják a turizmust irányító vezetők figyelmébe.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A fenti szakmai szövetségek által közösen összeállított javaslatcsomagjának célja a magyar vendéglátás **versenyképességének és foglalkoztatási képességének javítása, az adminisztratív terhek csökkentése, a szakképzés korszerűsítése, valamint egy kiszámíthatóbb, vállalkozásbarát szabályozási környezet kialakítása.** A dokumentum 34 konkrét intézkedési javaslatot fogalmaz meg az alábbi fő területeken.

1. **A vendéglátó vállalkozások fenntartható működésének támogatása.** A javaslatok kezdeményezik a vendéglátás áfa-szabályozásának egyszerűsítését és egységesítését, a reprezentációs kedvezmény rendezvényi vendéglátásra történő kiterjesztését, a turizmusfejlesztési hozzájárulás szabályainak egységesítését, valamint egyes, a napi működést indokolatlanul korlátozó előírások felülvizsgálatát. Ide tartozik a kisüzemi sörökre vonatkozó kötelező mennyiségi szabály eltörlése, az élelmiszer-biztonsági felelős folyamatos helyszíni jelenlétének létszerűbb szabályozása és a nyugtaadás digitalizációja.
2. **A munkaerőhiány enyhítése és a foglalkoztatás rugalmasabbá tétele.** Kiemelt cél az egyszerűsített foglalkoztatás vendéglátáshoz igazítása, a jelenlegi éves foglalkoztatási korlátok enyhítése, az adminisztráció egyszerűsítése és a turisztikai idénymunka szabályainak kiterjesztése. A csomag támogatná a belföldi munkaerő mobilitását, ösztönözné a külföldön dolgozó magyar szakemberek hazatérését, egyszerűsítene a munkaerő-kölcsönzést, valamint a tartós munkaerőhiány kezelésére könnyítené a megfelelően képzett harmadik országbeli munkavállalók foglalkoztatását.
3. **A turizmus-vendéglátás szakképzésének és gyakorlati képzésének korszerűsítése.** A javaslatcsomag a képzési rendszer működését közelebb kívánja vinni az ágazat valós munkaerőpiaci és működési igényeihez. Ennek része a nagykorú tanulók munkaidejének rugalmasabb szabályozása, a szakképzési munkaszerződések, szabadságok és táppénz szabályainak módosítása, a szoccho-kedvezmények racionalizálása és kiterjesztése, a KRÉTA-adminisztráció jelentős egyszerűsítése és digitalizálása, valamint a felsőoktatási gyakornokok foglalkoztatásának ösztönzése. A szakmai szervezetek emellett széles körű országos konzultáció alapján átfogó szakképzés-fejlesztési programot javasolnak.
4. **A turisztikai versenyképesség, a minőségi turizmus környezet erősítése.** A javaslatok között szerepel a világörökségi területeken az elviteles alkohol- és készétel-értékesítés szabályozása; a rövid távú lakáskiadás – Airbnb – hosszú távú, MTÜ által koordinált stratégiai rendezése; valamint a budapesti Duna-part és rakpart ideiglenes vendéglátási hasznosításának minőségi újraszabályozása. A csomag célja, hogy a kiemelt turisztikai területeken az alacsony hozzáadott értékű, ellenőrizetlen fogyasztás helyett a kulturált, szabályozott és magasabb hozzáadott értékű turizmus erősödjön.

5. **Digitalizáció, adatvezérelt működés és bürokráciacsökkentés.**
Átfogó cél a papíralapú munkaügyi, számviteli és egyéb dokumentummegőrzési kötelezettségek visszaszorítása, a NAV ellenőrzési rendszerének kockázatalapúvá tétele és a bizonyítottan jogkövető vállalkozások ellenőrzési terheinek csökkentése. A javaslatok emellett kezdeményezik az NTAK egyszerűsítését és az abból származó ágazati adatok vállalkozások számára történő visszacsatolását, a NAV/NTAK és SZÉP-kártya adatok gyorsabb és részletesebb publikálását, továbbá több kisebb adminisztratív kötelezettség racionalizálását.
6. **Az ágazat hosszabb távú versenyképességének erősítése.**
A csomag kezdeményezi az ágazati alapozó és szakirányú vizsgák követelményeinek életszerűbbé tételét, a „Vendéglátóipari kisokos” rendszeres aktualizálását, kedvezményes és kamattámogatott beruházási finanszírozás biztosítását, valamint az illegálisan vagy szabályozatlanul működő vendéglátási formák visszaszorítását. Hosszabb távú szakmai célként felveti egy kifejezetten turizmusra és vendéglátásra fókuszáló kamarai struktúra kialakításának vizsgálatát is.

A javaslatcsomag egészének alapelve, hogy a vendéglátás versenyképessége elsősorban nem új támogatásokkal, hanem **egyszerűbb, kiszámíthatóbb és a mindennapi működéshez jobban igazodó szabályozással, rugalmasabb foglalkoztatással, korszerűbb képzéssel, digitalizációval és az indokolatlan adminisztráció csökkentésével** javítható. A cél egy olyan szabályozási környezet kialakítása, amely a jogkövetést egyszerűbbé teszi, a vállalkozói erőforrásokat pedig az adminisztráció helyett a foglalkoztatásra, fejlesztésre, szolgáltatási minőségre és a vendégélmény javítására irányítja.

I. A vendéglátó üzletek fenntartható működését érintő javaslatok

1. A vendéglátást érintő áfa-szabályozás egységesítése

A vendéglátásra vonatkozó áfakulcs 2018. január 1-jétől 5%-ra csökkent, amely az éttermi vendéglátásban az étel- és a helyben készített, nem alkoholtartalmú italforgalomra alkalmazható. Miután a kedvezményes adómérték nem terjed ki valamennyi vendéglátó szolgáltatásra, ezért a szabályozás a jelenlegi formájában nem szolgálja kellő mértékben az ágazati szereplők érdekeit. A szabályozás a kedvezményes áfakulcsot illetően különbséget tesz a helyben és a nem helyben készített alkoholmentes italok, valamint a helyben fogyasztás és az elvitelre történő értékesítés között, így annak alkalmazása bonyolult és számos esetben nehézségekbe ütközik. A kialakult helyzetet jól mutatja, hogy a cukrászdákban jelenleg három áfakulcsot kell alkalmazni. A munkahelyi (üzemi) étkeztetés esetében a „külsős” vendégeket is fogadó, ún. vegyes formában működő üzleteknél az eltérő áfakulcsok (27, illetve 5%) alkalmazása növeli a büntethetőséget, illetve negatívan befolyásolja az eredményes üzemeltetést. Mindezekre tekintettel javasoljuk, hogy több uniós országhoz (pl. Finnország, Hollandia, Románia) hasonlóan a kedvezményes áfakulcs valamennyi vendéglátóipari szegmensben, különösen a munkahelyi, a gyermek- és a rendezvényi étkeztetésben az étel és az összes alkoholmentes ital értékesítésére vonatkozzon, valamint az elvitelre történő értékesítés is a kedvezményes adómérték alá essen.

2. A reprezentációt terhelő adók egységesítése

A vendéglátás helyzetét segítő 5+1 pontos akcióterv érintette többek között a reprezentációt terhelő adót is. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 70. § (4a) bekezdése értelmében mentesül a közterhek megfizetése alól az étteremben, cukrászdában nyújtott vendéglátás (étel, ital) formájában adott reprezentációs juttatás alapján meghatározott jövedelemnek (juttatás értékének) az adóévben elszámolt éves összes bevétel 1%-át, de legfeljebb 100 millió Ft-ot meg nem haladó része. A konferenciák, partnertalálkozók és egyéb üzleti események jelentős része rendezvényi étkeztetés keretében valósul meg. Amennyiben ezen esetekben nem lehet igénybe venni a kedvezményes adózási lehetőséget, akkor elmaradhatnak az ilyen jellegű események. Erre tekintettel az alábbi javaslatokat tesszük:

- A közterhek megfizetése alól ne csak az étteremben, cukrászdában nyújtott vendéglátás mentesüljön, hanem a rendezvények keretében nyújtott rendezvényi étkeztetés is (210/2009-es Korm. rendelet 4. melléklet 9. pont).
- A közterhek megfizetése alól ne csak a reprezentációs juttatások mentesüljenek, hanem a vállalkozások saját dolgozói által igénybe vett rendezvényi vendéglátási szolgáltatások is, mint természetbeni jutatás.

Az elmaradó rendezvények miatt a költségvetés eleshet adóbevételeinek egy részétől, oly módon, hogy a vendéglátásra fordított összegek sem emelkednek, így ezen a területen nem érvényesülhet a vendéglátó szakma megsegítése a forgalomélénkítésen keresztül.

Amennyiben kizárólag az üzleti rendezvények keretében nyújtott vendéglátás mentesül a közterhek megfizetése alól, akkor az elbizonytalaníthatja a cégeket, hogy külön kell-e választaniuk az üzleti eseményen megjelent munkatárs fogyasztását az üzleti partner fogyasztásától. Ha megvalósul az azonos módon történő közteherfizetés a külső partner és a belső dolgozói események között, akkor megszűnik az adózói bizonytalanság, így valóban élénkíteni fogja a vendéglátás iránti keresletet.

3. A kisüzemi sörök beszerzésére vonatkozó mennyiségi előírás eltörlése

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 7/B. § szerint sör csapon történő értékesítése esetén a törvényben meghatározott jognyilatkozat abban az esetben köthető, ha az italt árusító vendéglátó üzlet biztosítja legalább egy olyan kisüzemi sörfőzde (gyártó) által előállított sör csapon történő folyamatos értékesítését oly módon, hogy annak mennyisége tárgyévben vagy alkalmi rendezvényen elérje a csapon történő értékesítésre beszerezett összes sörmennyiség legalább 20%-át. Tapasztalataink szerint a kisüzemi sörök minősége változó és általában rövidebb ideig tarthatók el a nagyüzemekhez képest, így a kisebb forgalmú üzletek nem igazán tudnak több forrásból származó sört árulni (azonos típuson belül), mert állandó probléma lehet az eltarthatósággal. Erre tekintettel javasoljuk, hogy a szabad készletgazdálkodást szem előtt tartva a kisüzemi sör csapon történő értékesítésének biztosításán túl ne legyen mennyiségi előírás annak beszerzésére, illetve ezen keresztül az értékesítésére. Emellett 60 hektoliter/év/üzlet mennyiség alatt egyáltalán ne legyen semmiféle kötelezettség a kézműves sörök tartására.

4. 2008. XLVI. törvény 22. § (1) c) pontjának módosítása az intézkedésre feljogosított személy helyszínen tartózkodása kapcsán.

A 2008. évi XLVI. törvény 22. § (1) c) pontja 2020. augusztus 1-jétől előírja, hogy az üzemelés teljes időtartama alatt megfelelő élelmiszer-biztonsági szaktudással és azonnali intézkedési jogosultsággal rendelkező felelős személynek kell jelen lennie. A vendéglátásban dolgozók rendszeres HACCP- és élelmiszer-biztonsági oktatása a napi biztonságos munkavégzéshez megfelelő ismeretet biztosít, de nem feltétlenül elegendő egy összetett hatósági ellenőrzés kezeléséhez. Ehhez megfelelő tapasztalat és tulajdonosi felhatalmazás is szükséges. Egy heti hét napon, napi 12–14 órában működő vendéglátóhelyen a szabály folyamatos teljesítéséhez legalább 3–4 megfelelően képzett és felhatalmazott vezetőre lenne szükség, ami a tartós munkaerőhiány és magas fluktuáció mellett nehezen biztosítható. Különösen nem reális, hogy egy új vezető már munkába állásától teljes körű hatósági intézkedési és aláírási jogosultsággal rendelkezzen. A tapasztalatlanságból vagy az ellenőrzési helyzetből fakadó pontatlan válaszok téves hatósági megállapításokhoz vezethetnek, amelyeket a munkatárs a jegyzőkönyv aláírásával akaratlanul is igazolhat.

Szövegszerű módosítási javaslat: A 2008. XLVI. törvény 22§ (1) C pontja az alábbiak szerint módosulna: „Az üzemelés teljes időtartama alatt jelen kell lennie egy olyan felelős személynek, aki a jegyzőkönyv átvételére jogosult. A jogszabályban meghatározott élelmiszer-biztonsági szaktudással rendelkező felelős személy nevét és elérhetőségeit a helyszínen lévő személy kérésre köteles megadni, az ellenőr azt jegyzőkönyvbe venni. Ez az élelmiszer-biztonsági szaktudással rendelkező felelős személy előzetes megkeresésre köteles a hatóság rendelkezésére állni.”

5. Javaslat a vendéglátóhelyek pénztárgépes nyugtaadási folyamatának korszerűsítésére

A modern éttermi szoftverek ma már lehetővé teszik, hogy a felszolgáló tablettel vagy telefonnal közvetlenül az asztalnál bontsa meg a fogyasztást, fizettesse és zárja az egyes vendégeket.

A bankkártyás POS-terminál szintén kivihető az asztalhoz, így gyakorlatilag a teljes fizetési folyamat helyben elvégezhető.

Egyetlen elem miatt kell a felszolgálónak mégis folyamatosan visszajárnia a központi pénztárgéphez: a papíralapú pénztárgépn nyugta miatt.

Ezt a felesleges munkafolyamatot szeretnénk az e-nyugta alkalmazásával megszüntetni.

A fizetés lezárásakor a rendszer automatikusan e-nyugtát állítana ki, amely bekerülne a NAV nyugtatárába, és amelyet a vendég – amennyiben igényli – elektronikusan elérhetne.

Ezzel a számlabontástól a fizetésen át a lezárásig a teljes folyamat az asztalnál történhetne, gyorsabbá téve a kiszolgálást, csökkentve a felszolgálók felesleges adminisztrációját és javítva a vendégélményt.

II. Foglalkoztatással kapcsolatos javaslatok

6. Az egyszerűsített foglalkoztatásra vonatkozó szabályok átalakítása

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény módosításával 2025. február 1-jétől változott a munkáltató által fizetendő napi közteher mértéke, amely alkalmi munkánál a hónap első napján érvényes minimálbér 1,5%-ára (2 900-ról 4 400 forintra) emelkedett (2026-ban 4800 forint). Mindemellett 2025. július 1-jétől egy munkavállaló egy évben legfeljebb 90, illetve több munkáltatónál 120 napot dolgozhat alkalmi munkában. A vendéglátásban jellemzően a kisegítő munkakörökben (konyhai kisegítő, takarító, fekete mosogató), illetve alkalmi rendezvényeken, valamint a nyári , illetve a téli főszezon során van szükség olyan munkavállalókra, akiket a vállalkozások egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmaznak. A kisegítő személyzet megtalálása komoly nehézséget jelent, és alkalmazásuk a próbanapokkal együtt jelentős költséggel jár. A próbaidő alatt előforduló felmondásokkal pedig szintén számolni kell a vállalkozásoknak. Ezen kívül a munkáltatókra újabb terhet tesznek a 120 napos korlát ellenőrzésével, ami nem szolgálja a vállalkozások adminisztrációs terheinek csökkentését.

Mindezek mellett egyre nagyobb társadalmi réteg tervezi az egyszerre több helyen való munkavállalást, "beugrozást", ez a trend mind a hazai, mind a nemzetközi példákban tetten érhető. A fentiek érdekében az alábbi javaslatokat tesszük:

- Az agráriumhoz hasonlóan a turisztikai idénymunkára vonatkozó szabályozás alkalmazható legyen a vendéglátásban, illetve a rendezvényszervezésben is.
- az adott munkavállalóra vonatkozó 120 napi korlát eltörlése vagy emelése legalább évi 150-180 napra, hiszen a világ a sokkal szabadabb munkavégzés irányába halad és mivel egyre több olyan munkavállaló jelenik a munkaerő piacon aki egyszerre 2-3 munkahelyen is dolgozik, így életszerűtlenül korlátozó intézkedés ez a 120 napos felső korlát..
- A turizmus-vendéglátás szektorban egyszerűsített foglalkoztatás és maximum 12 órás munkavégzés esetén ne legyen szükség a pótlékok feltüntetésére, továbbá az egymást követő napok egyben számfejthetők legyenek.
- A következő napra átnyúló, maximum 12 órás munkavégzés esetén ne kettő (éjfél előtt, éjfél után), hanem csak egy bejelentésre legyen szükség.
- A bejelentési felületen a munkáltató megadhatta a munkakezdés időpontját, és amennyiben a munkavállaló nem jelenik meg, akkor a bejelentés a munkakezdést követő egy órán belül (legkésőbb déli 12 óráig) visszavonható legyen.
- munkáltatói oldalról legyen lehetőség a csoportos lekérdezésre az adott évben eddig ledolgozott napok tekintetében

Álláspontunk szerint a módosítás nem csökkentené a munkavállalók védelmét, ugyanakkor jelentősen mérsékelné a vállalkozásokat érő indokolatlan veszteségeket, és jobban igazodna a vendéglátás, valamint a szezonális foglalkoztatás gyakorlati működéséhez. A javaslat elfogadása adminisztratív szempontból csekély fejlesztést igényelne, azonban sok ezer vállalkozás számára jelentene érezhető segítséget a mindennapi működés során és foglalkoztatás élénkítő hatása is lenne.

7. A munkaerő mobilitásának és a külföldről hazatérő magyarok itthoni munkavállalásának támogatása

A turisztikai ágazat krónikus munkaerőhiánnyal küzd. Több tízezer munkavállaló hiányzik a piacról létszám tekintetében, nem beszélve a szakképzett munkavállalókról, ami ennél is magasabb szám. A probléma megoldására két út kínálkozik, egyrészt az országon belüli munkaerő mobilitás elősegítése, másrészt a külföldön dolgozó magyar állampolgárok hazacsábítása. Az előbbinél a magas munkanélküliséggel küzdő régiókból a munkaerőhiányos régiókba való munkaerő átirányításáról van

szó. Meglátásunk szerint ez a feladat csak komplett életvitel csomag nyújtása esetén életszerű, ahol a munkáltató a dolgozó részére lakhatást, utazási költségtérítést biztosít. Erre tekintettel az alábbi javaslatokat tesszük:

- A munkaerő mobilizálása érdekében a munkáltató adómentes formában biztosíthassa a lakhatást azon dolgozók számára életkortól függetlenül, akiknek az adott megyében az elmúlt 24 hónapban nem volt állandó lakcímük.
- Amennyiben egy vendéglátásban, turizmusban érdekelt vállalkozás a foglalkoztatást megelőzően 1 éven belül hazatelepült, de korábban legalább 1 évet folyamatosan külföldön dolgozó munkavállalót alkalmaz, akkor a munkáltatói és munkavállalói bérterhek megfizetésének 75%, majd 50%, majd 25%-a alól kapjon felmentést a munkáltató az adott dolgozó tekintetében 3 évig.

8. A munkaerő-kölcsönzéshez kapcsolódó bejelentési kötelezettség módosítása és egyéb korlátok megszüntetése

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 42.§ alapján a munkaerő-kölcsönzés keretében történő foglalkoztatás esetén a kölcsönbeadó mellett a kölcsönvevőnek is be kell jelenteni a munkavállalókat. A kiemelt időszakokban sorra kerülő rendezvények alkalmával nem életszerű, hogy a kölcsönbeadó időben átküldje az összes szükséges adatot, majd a kölcsönvevő még egyszer bejelentse az érintett dolgozókat. Javasoljuk, hogy elegendő legyen csak a kölcsönbeadónak bejelenteni a munkavállalókat.

Amennyiben egy kölcsönzött munkaerő átmegy a kölcsönbe vevő céghez és közben mégis vissza kíván lépni a kölcsönző céghez, úgy jelenlegi szabályok szerint 183 napig nem lehet bérbe adni a kölcsönbe vevő cég részére. Ez sok esetben nem életszerű, mert vannak dolgozók, akik a jobb lehetőség reményében átmennek, majd később visszajönnek a kölcsönbeadó céghez, és így kötött, hogy hol lehet nekik újra munkát adni. Erre figyelemmel javasoljuk a fenti megkötés eltörlését.

9. Külföldi vendégmunkások beutazásának, munkavállalásának elősegítése a Távol-keleti relációkból (pl. Fülöp-szigetek, Vietnám, Thaiföld)

A jelölt országokból származó munkaerő jellemzően kiváló szakmai képzettséggel rendelkezik, magas színvonalú vendéglátóipari tapasztalattal bír, angolul jól beszél, és lelkes, motivált munkaerő, aki hosszú távon is elkötelezett lehet a hazai vendéglátóipar iránt.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a vendéglátó szektor folyamatosan küzd munkaerőhiánnyal, amelyet a magyar munkaerőpiacról egyre nehezebb pótolni. A harmadik országból érkező dolgozók hozzájárulnak a szektor stabilitásához és versenyképességéhez, ugyanakkor a foglalkoztatásuk jelenlegi szabályozása még mindig adminisztratív és bürokratikus akadályokba ütközik. Fontos megjegyezni, hogy ezen munkavállalók kapcsán gazdasági előnye nem származik a munkáltatónak, hiszen összességében a költségük nem alacsonyabb mint a magyar állampolgárságú munkavállalók esetében, egyszerűen megoldják a strukturális munkaerőhiányt.

Javasoljuk a harmadik országból érkező munkaerő foglalkoztatásának további egyszerűsítését az alábbi intézkedések révén:

- Gyorsított és egyszerűsített engedélyezési eljárás a vendéglátóipari munkavállalók számára, különösen a hiányszakmák esetében.
- Rugalmasabb tartózkodási és munkavállalási feltételek azok számára, akik hosszú távon is a szektorban kívánnak dolgozni.
- A munkáltatók adminisztratív terheinek csökkentése, például az engedélyeztetési folyamat digitalizálásával és rövidebb ügyintézési határidőkkel.

- A munkaerőhiány enyhítése elengedhetetlen a vendéglátóipar fenntarthatósága és fejlődése szempontjából. Egy gördülékenyebb foglalkoztatási rendszer nemcsak a munkáltatók, hanem az ország turizmusának és vendéglátóipari szolgáltatásainak színvonalát is növelné.

III. A vendéglátóipari szakképzéssel és felsőoktatással összefüggő javaslatok

10. A szakképzésben tanuló, nagykorú (18 év feletti) munkavállalók rendkívüli munkaidejének szabályozása

A szakképzésben tanulói jogviszonnyal rendelkező diákok számára a jogszabályok mereven és teljesen tiltják a rendkívüli munkaidőt (túlórát). A turizmus-vendéglátás ágazatban a rendezvények elhúzódása miatt ez állandó működési és jogi konfliktust okoz a gyakorlati helyeken. Ez még a 18. életévüket már betöltött, de még tanulói jogviszonyban álló diákoknál is ellehetetleníti a valós iparági tapasztalatszerzést. Engedélyezni javasoljuk a szigorúan szabályozott és kompenzált (szabadnappal vagy emelt díjazással kiváltható) időkeret-csúsztatást és rendkívüli munkavégzést minden olyan tanulói jogviszonnyal rendelkező diák számára, aki már betöltötte a 18. életévét. A rugalmasság feltételeként előírható a tanulófelelős kötelező jelenléte a rendezvények során, illetve a tanuló egyértelmű hozzájárulása amely biztosítja a jogszerűséget és az ágazati sajátosságokhoz való igazodást. Ehhez szükség lenne a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.) és a Munka Törvénykönyve (Mt.) közötti koherencia megteremtésére, a 18. életévüket betöltött, tanulói jogviszonyban álló diákok rendkívüli munkaidejének ágazatspecifikus engedélyezésével.

11. A szakképzési munkaszerződés megszűnésére vonatkozó határidő módosítása

A végzős tanulók szakképzési munkaszerződése a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.) 87. §-a alapján a szakmai vizsgát megelőző utolsó tanítási napon kötelezően megszűnik (korábban ez június 30. volt). Ez a korai lezárás megszünteti a vizsga előtti munkahelyi gyakorlást és a cégek szocio-kedvezményét arra az időszakra, amikor a legnagyobb költséggel (alapanyagok próbafőzése) támogatnák a diákot. Emellett problémát jelent, hogy a határozatlan idejű továbbfoglalkoztatási megállapodás (Szt. 87. § (3) miatt a cégeknek már május 1-jétől állandó munkaviszonyt kellene létesíteniük. Mindez a bukás vagy évisméltés kockázata és a szóbeli vizsgák júliusi lezárása miatt a cégeknek kockázatot jelent, illetve a jelenlegi nem hivatalos kamarai jogértelmezések (pl. BKIK nyilatkozatok) pedig NAV-ellenőrzés esetén jogbizonytalanságot szülnek.

Álláspontunk szerint vissza kellene állítani azt a rendszert, hogy a végzős tanulók szakképzési munkaszerződése egységesen június 30-ig tartson, függetlenül a szakmai vizsga időpontjától. Ez biztosítja a vizsga előtti felkészítést és a fizetett szabadságok kiadását. Amennyiben a felek határozatlan idejű továbbfoglalkoztatásról döntenek, akkor a jogszabály tegye lehetővé, hogy a szakképzési munkaszerződés június 30-ig hatályban maradjon, de a felek egybehangzó szándéka esetén a sikeres vizsgát követően ennél korábban is folyamatos, normál munkaviszonnyá alakítható legyen.

12. Saját munkavállalók képzésének utólagos, önrevíziómentes szocio-elszámolása

Ha egy vállalkozás a saját, meglévő munkavállalóinak képzését felnőttképzési jogviszonyban valósítja meg (párhuzamos szakképzési munkaszerződéssel), az utánuk járó szocio-kedvezményt a kockázatok elkerülése érdekében sokszor csak utólag, a szakmai vizsgán való megjelenés igazolása után kívánja érvényesíteni. Ugyanakkor a NAV havonkénti "08-as" bevallási felületén jelenleg nincs technikai lehetőség az ilyen típusú utólagos, egyösszegű visszaigénylésre. Ez a jogkövető cégeket arra kényszeríti, hogy vagy havonta kockáztassanak, vagy a vizsga után, utólagos önrevízió útján

kérjék vissza az összeget. Ez kiszervezett bérszámfejtésnél hatalmas többletköltséget, saját kezelésben pedig extrém adminisztrációs terhet jelent.

Megszüntetve a felesleges bürokráciát, a szociális hozzájárulási adóról 2018. évi LII. törvény végrehajtási rendeletének és a havi "08-as" adóbevallás technikai struktúrájának módosításával meg kell teremteni a technikai és jogi feltételeit annak, hogy a saját munkavállalók képzése után járó szocho-kedvezményt a munkáltatók – a sikerdíjhoz hasonló logikával – utólag, egy összegben, önellenőrzés (önrevízió) lefolytatása nélkül is visszaigényelhessék a "08-as" bevallásban, amennyiben igazolják a tanuló szakmai vizsgán való megjelenését.

13. Szakképzési táppénz-elszámolás és adókedvezmény racionalizálása

Ha a szakképzésben tanuló diák megbetegszik, akkor a cég a keresőképtelenség idejére (a táppénz időszakára) teljesen elesik a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény 17/A. § alapján járó szocho-adókedvezménytől, mivel a táppénz jogilag nem minősül munkabérnek vagy távolléti díjnak. Ezzel párhuzamosan a duális partnernek a betegség miatt kieső képzést pótolnia kell, és kötelezően fizetnie kell a táppénz 1/3-át kitevő munkáltatói táppénz-hozzájárulást is. Ez a kettős pénzügyi teher (kieső támogatás és plusz fizetési kötelezettség) éves szinten, nagyobb tanulólétszámnál jelentős és indokolatlan extra költséget jelent a vállalkozásoknak.

Erre tekintettel javasoljuk, hogy a duális képzőhely a tanuló betegsége és táppénzes időszaka alatt is jogosult legyen az arányos adókedvezmény érvényesítésére, függetlenül attól, hogy a hiányzás intézményi vagy gyakorlati napra esett. Emellett a turizmus-vendéglátás ágazatban a szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott diákok után a cégeket mentesíteni javasolt az 1/3-os munkáltatói táppénz-hozzájárulás megfizetése alól. Ezáltal a betegség miatti hiányzás nem büntetné anyagilag a gyakorlati helyet.

Emellett a vendéglátás szakképzésében sokkal erősebb alapanyag- és gyakorlati fókuszra lenne szükség. Ennek megfelelően a finanszírozásnál is figyelembe szükséges venni, hogy a vendéglátáshoz kapcsolódó gyakorlati képzés lényegesen nagyobb költségigényű, mint például egy hagyományos közgazdasági képzés.

14. Szabadságok arányosítása az átnyúló szerződéseknél (12–13. évfolyam)

A 12. évfolyamot követő nyári gyakorlatról a 13. évfolyamra átlépő tanulókkal a folyamatos szakmai munka érdekében célszerű lenne egybefüggő, a következő tanév végéig tartó szakképzési munkaszerződést kötni. Erre jelenleg nincs reális lehetőség, mert a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) 87. §-a kötelezően előírja a 20 munkanap egybefüggő szabadság kiadását a nyári szünetben, ha a szerződés nyáron hatályos. Mivel az Szkt. alapján nincs lehetőség a nyári szabadságkeret naptári évre vagy tanévre történő arányosítására, így a teljes 20 nap nyári kiadása után az őszi, téli és tavaszi iskolai szünetek idejére már nem marad elegendő szabadságkerete a diáknak, ami adminisztratív és működési ponthelyzetet teremt.

Mindezekre tekintettel be kellene vezetni a jogszabályba a szakképzési munkaszerződés alapján járó kötelező nyári szabadságkeret arányosításának lehetőségét olyan esetekben, amikor a szerződés több tanévet vagy képzési szakaszt hidal át folyamatosan. Lehetővé kellene tenni, hogy a nyári időszakra eső szerződéses napok számával arányosan csak a szabadságkeret időarányos részét kelljen kötelezően kiadni nyáron. Ez biztosítaná, hogy a diák a tanév későbbi szakaszaiban (őszi, téli szünetek alatt) is rendelkezzen törvényes pihenőnapokkal.

15. A KRÉTA-adminisztráció egyszerűsítése és a sikerdíj-igazolások hitelesítése

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.), valamint a KRÉTA rendszer működtetésére vonatkozó miniszteri és intézményi előírások alapján a duális képzőhelyek számára kötelező, napi szintű KRÉTA-naplózás rengeteg nem életszerű, bürokratikus elemet tartalmaz. A tanévváltáskor

(augusztus 31.) a cégeknek mindössze 1–2 napjuk marad az adatok kimentésére, mielőtt a korábbi tanév elérhetetlenné válik. Emellett adminisztratív nehézséget jelent, hogy a sikerdíjhoz kapcsolódó adókedvezmény érvényesítéséhez szükséges igazolásokat a cégek ugyan letölthetik a KRÉTA-ból, ami viszont az MKIK hivatalos állásfoglalása szerint önmagában nem számít hitelesnek. A duális partnereknek emiatt külön fel kell keresniük a vizsgaszervező intézményeket fizikai aláírásért, ami egy teljesen felesleges, időrabló bürokratikus kör egy állami, zárt informatikai rendszerből származó dokumentumnál.

Álláspontunk szerint technológiai és eljárásrendi egyszerűsítést kellene bevezetni a KRÉTA duális moduljában. A napi szintű adminisztráció helyett engedélyezni kellene a heti vagy kétheti csoportos rögzítést, a tanévváltáskor pedig egy legalább 30 napos átmeneti időszakot kell biztosítani az adatexporthoz. Ezzel párhuzamosan jogszabályban kellene rögzíteni, hogy a KRÉTA rendszerből közvetlenül legenerált, zárt rendszerből származó sikerdíj-igazolások (elektronikus bélyegzővel vagy egyedi azonosítóval ellátva) önmagukban is teljes bizonyító erejű, hivatalos és hiteles dokumentumnak minősülnek. Ezáltal szükségtelessé válik a vizsgaszervezők utólagos, személyes aláírási kötelezettsége. Emellett indokolt a belső folyamatok (például a csoportok kialakításának) átfogó egyszerűsítése és a többlépcsős adminisztrációs műveletek lekorlátozása egy gyorsabb, felhasználó barátabb felület biztosítása érdekében. További probléma, hogy automatizált, tömeges adatátvitelre jelenleg nincs lehetőség: a csoporton belül a jelenlétet manuálisan, tanulónként és naponként külön kell rögzíteni, ami jelentős adminisztrációs terhet jelent.

A rendszer jelenleg nem támogatja az adatok importálását a duális partnereknél alkalmazott külső munkaidő-nyilvántartó szoftverekből. Érdemi hatékonyságnövekedést jelentene, ha a vállalkozásoknál már rögzített jelenléti adatok egy szabványos interfészen (API) keresztül közvetlenül átemelhetők lennének a KRÉTA-ba.

16. A gyakorlatigényes alapképzésre vonatkozó szocho-kedvezmény kiterjesztése a felsőoktatási szakképzésre (FOSZK)

A felsőoktatási szakképzésben (FOSZK) részt vevő hallgatók szakmai gyakorlata után a fogadó cégek jelenleg semmilyen szocho-kedvezményt vagy adó-visszaigénylést nem érvényesíthetnek. A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény 17/A. § kizárólag a duális vagy gyakorlatigényes alapképzések (Bsc/BA) után engedi a normatív adókedvezményt, a FOSZK pedig jogilag nem minősül alapképzésnek. Ez diszkriminatív szabályozás az érintett hallgatókkal szemben. A fentiekre tekintettel javasoljuk a felsőoktatási adókedvezményre jogosultak körének kiterjesztését a felsőoktatási szakképzésben (FOSZK) kötelező szakmai gyakorlatukat teljesítő hallgatókra is. A támogatás mértékét és feltételeit az alapképzésben részt vevő hallgatókéval azonos szintre kellene emelni. Ez azonnal növelné a turisztikai cégek hajlandóságát a FOSZK-os diákok szerződéses fogadására.

17. Az egyetemista gyakornokok bér- és szocho-támogatásának átalakítása, értékkövetése

Miközben a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) 44. § (3) a) pont alapján a hallgatói munkaszerződés alapján fizetendő kötelező bér automatikusan követi a minimálbér növekedését (annak 65%-a), addig a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (Szocho tv.) **17/A§-a szerint** a munkáltatóknak járó szocho-kedvezmény fix összegű, így folyamatosan veszít az értékéből. Jelenleg már kb. 21 munkanap szükséges ahhoz, hogy a cég elérje a fedezeti pontot a foglalkoztatással. Ezen kívül a szabályozás szerint a fizetett napok (pl. szabadság) után nem jár támogatás, ami aránytalan plusz pénzügyi és bérszámfejtési terhet ró a gyakorlati helyekre.

Álláspontunk szerint a fogadó vállalkozásoknak járó szocho- és normatív támogatás összegét el kellene választani a fix forintösszegektől, és a kötelező bérhez hasonlóan a mindenkor minimálbér fix százalékában (indexálva) határozzák meg. Emellett a támogatást ki kellene terjeszteni a

hallgatónak jogszerűen járó fizetett távollétek (szabadságok) időszakára is. Ezáltal a gyakornokok foglalkoztatása hosszabb távon is kiszámítható és gazdaságilag fenntartható marad a szektorban.

18. A 4 heti munkaidő keret helyett az 1 havi munkaidőkeret kialakítása

Tanulók és képzésben résztvevők gyakorlati oktatása során a jelenlegi, jogszabályban rögzített 4 heti munkaidőkeret lehetőségének 1 havi munkaidőkeretté módosítása vagy azzal történő kiegészítése. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 84.§ 3) pontja alapján: „A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára legfeljebb négyhetes munkaidőkeretet lehet elrendelni.” A 4 heti és az 1 havi munkaidőkeret kezelése közötti fő különbség abból adódik, hogy a 4 hét nem esik egybe a naptári hónapokkal, így például az adott hónapon túlnyúló 4 hetes időszak kezelése a bérszámfejtési szoftverekben és a munkaidő-beosztásokban nehezebb adminisztrációt igényel a munkáltatótól. A munkaidőkereten felüli vagy az elmaradt órákat az 1 hónapos munkaidőkeret alkalmazásakor a hagyományos havi bérszámfejtési ciklussal együtt lenne szükséges vizsgálni/elszámolni.

19. A turizmus–vendéglátás szakképzésének fejlesztése

A Magyar Vendéglátók Ipartestülete 2026 nyarán széles körű szakmai konzultációt indított a turizmus–vendéglátás szakképzésének tapasztalatairól és fejlesztési lehetőségeiről. Cél volt, hogy az oktatási intézmények, a gazdálkodók és a szakmai szervezetek tapasztalataira építve olyan, széles szakmai támogatottságú javaslatcsomag szülessen, amely érdemben segítheti a szakképzés jelenleg is zajló továbbfejlesztését és finomhangolását.

A folyamat első lépéseként hat meghatározó budapesti vendéglátó szakképző intézmény vezetőivel folytattunk részletes szakmai egyeztetést. Ennek során alakult ki az a 11 fejlesztési irány, amelyet ezt követően országos konzultációra bocsátottunk.

A második szakaszban valamennyi hazai, turizmus–vendéglátás ágazatban oktató szakképző intézményt megszólítottuk. A 94 intézményből érkezett 155 válasz, a teljes országos lefedettség, valamint az, hogy a válaszadók közül 91 fő vezetői vagy szakmai vezetői pozíciót tölt be, jelentős szakmai bázist biztosít a további munkához. A 11 közös fejlesztési irány kiemelkedő támogatottsága mellett további 127 szakmai észrevétel és javaslat érkezett.

A jelen dokumentum mellékleteként társított összegzés a konzultáció eddigi eredményeit, megállapításait és szakmai javaslatait mutatja be, ugyanakkor a folyamat még nem zárult le. A következő szakaszban az MVI az eredményeket a részt vevő intézményekkel ismerteti és egyezteti, majd a turizmus–vendéglátás releváns szakmai és érdekképviselői szervezeteit is közös gondolkodásra és a javaslatok véleményezésére hívja.

Az így beérkező észrevételek feldolgozásával készül el a végleges, széles szakmai legitimációra épülő javaslatcsomag, amelyet az MVI az oktatásirányítás és a Kormányzat részére kíván átadni. Célunk egyben az is, hogy a folyamatban részt vevő intézmények regionális képviselői és a csatlakozó szakmai szervezetek lehetőséget kapjanak a javaslatok közvetlen szakmai megvitatására az oktatásirányítás érintett szereplőivel.

A konzultáció eddigi részletes eredményeit és szakmai javaslatait a jelen dokumentum melléklete tartalmazza.

IV. A turizmust érintő javaslatok, a versenyképesség fokozása és a működési feltételek optimalizálása érdekében

20. Az elviteles alkohol- és készétel-értékesítés szabályozása a világörökségi területeken és annak védőövezetében

Javasoljuk, hogy Budapest és a jövőben más magyarországi területek jogszabályban meghatározott világörökségi területén és annak védőövezetében a dohányboltok alkoholos italt egyáltalán ne, vagy legalább 18:00 óra után ne értékesíthessenek; az élelmiszerüzletek alkoholértékesítése 18:00 óra után ne legyen megengedett; továbbá az élelmiszerüzletek közvetlen fogyasztásra szánt hideg és meleg készételt ne értékesíthessenek. Ez utóbbi tevékenység maradjon a vendéglátás körében, és kizárólag az arra vonatkozó működési, élelmiszer-biztonsági, személyi és fogyasztóvédelmi követelmények mellett legyen végezhető.

Indokolás

A világörökségi területek és védőövezeteik nem egyszerű kereskedelmi lokációk, hanem kiemelt kulturális, turisztikai és városképi értékek. Az itt kialakuló fogyasztási szokások közvetlenül hatnak a közterületek állapotára, a lakók életminőségére és Budapest nemzetközi turisztikai megítélésére.

A jelenlegi szabályozás lehetővé teszi az alkohol széles körű dohánybolti értékesítését, ezért annak korlátozásához jogszabály-módosítás szükséges. Az esti elviteles alkoholértékesítés a nagy turisztikai terhelésű városrészekben ösztönözheti az ellenőrizetlen közterületi fogyasztást, növelve a zajt, hulladékot, köztisztasági és közbiztonsági problémákat. A vendéglátóhelyi fogyasztással szemben az elvitt alkohol elfogyasztásának helye és körülményei nem kontrollálhatók.

Az élelmiszerüzletek készétel-kínálatának bővülése eközben egyre inkább elmosza a kiskereskedelem és a vendéglátás közötti funkcionális határt. A közvetlen fogyasztásra szánt hideg vagy meleg készétel értékesítése tartalmilag vendéglátó tevékenység, ezért indokolt, hogy a kiemelt turisztikai területeken az ilyen szolgáltatás azonos szakmai és hatósági követelmények mellett működjön.

A javaslat nem egyes vállalkozások vagy üzletláncok ellen irányul, hanem objektív, területi alapon, valamennyi azonos kategóriájú szereplőre egységesen vonatkozna. Az alkoholértékesítést nem általánosan tiltja, hanem annak esti időszakát korlátozza, a készétel-értékesítést pedig a tevékenység jellegének megfelelő vendéglátási keretek közé helyezi. Célja a történeti városrész funkcionális egyensúlyának, kulturált közterület-használatának és turisztikai minőségének megőrzése.

Nemzetközi gyakorlat

A megközelítés több jelentős európai turisztikai város gyakorlatával is összhangban áll. Amszterdam történeti belvárosának egyes részein időben és területileg korlátozta az elviteles alkoholértékesítést, többek között a tömegturizmusból eredő zaj- és közrendi problémák miatt. Lisszabon kijelölt területein szintén időszakosan tiltja az utcai fogyasztásra szánt alkohol értékesítését, miközben megkülönbözteti azt az ellenőrzött vendéglátóhelyi fogyasztástól.

Várható eredmények

A szabályozás csökkentheti az impulzív és közterületi alkoholfogyasztást, valamint az ebből eredő zaj-, hulladék- és köztisztasági terhelést, egyértelműbbé teheti a kiskereskedelem és a vendéglátás határait, továbbá biztosíthatja, hogy a készétel-értékesítés megfelelő szakmai és hatósági feltételek között történjen.

Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy Budapest történeti belvárosa az ellenőrizetlen, alacsony hozzáadott értékű elviteles fogyasztás helyett a kulturált, magasabb minőségű turizmus irányába fejlődjön, megőrizve a világörökségi terület kulturális és városképi értékét.

A szabályozás bevezetéséhez indokolt megfelelő, például hat hónapos felkészülési időt biztosítani, egyértelmű termékdefiníciókkal és valamennyi érintett vállalkozásra egységesen alkalmazott ellenőrzési szabályokkal.

21. A rövid távú lakáskiadás budapesti szabályozása az MTÜ szakmai irányítása mellett, összehangolva a főváros szálláshely-kapacitásával

A rövid távú lakáskiadás – közkeletű nevén Airbnb-szolgáltatás – budapesti szabályozása, engedélyezése vagy esetleges korlátozása évek óta megoldatlan és jelentős szakmai, gazdasági és

társadalmi vitákat kiváltó kérdés. A rövid távú szálláshely-szolgáltatás egyszerre érinti Budapest turisztikai versenyképességét, szálláshely-kapacitását, a szállodai és magánszálláshely-szektor, a lakáspiacot, valamint a belvárosi kerületek és lakóközösségek életminőségét.

Álláspontunk szerint az Airbnb hosszú távú szabályozását nem lehet egyetlen részintézkedéssel vagy kizárólag kerületi szinten megfelelően rendezni. Olyan átfogó turizmuspolitikai és szabályozási stratégia szükséges, amely megfelelő adatokra, hatástanulmányokra és nemzetközi tapasztalatokra épül. Ennek kidolgozása meghaladja a jelen javaslat kereteit, ugyanakkor három rövid távú intézkedést indokoltnak tartunk.

1. A jelenlegi moratórium meghosszabbítása 2027. december 31-ig

Javasoljuk, hogy a jelenleg hatályos budapesti moratórium 2027 végéig kerüljön meghosszabbításra. Ennek célja nem a rövid távú lakáskiadás tartós korlátozása, hanem annak biztosítása, hogy az új, hosszú távú szabályozás megfelelő szakmai előkészítés után születhessen meg.

A moratórium meghosszabbítása egyben megakadályozhatja, hogy a stratégiai szabályozás kialakításáig jelentősen tovább növekedjen a rövid távú lakáskiadásban működő ingatlanok száma, és ezáltal olyan további piaci helyzet alakuljon ki, amelyet később már lényegesen nehezebb korrigálni.

2. A kerületi tiltás lehetőségének megszüntetése

Javasoljuk továbbá annak jogszabályi felülvizsgálatát, hogy egyes budapesti kerületek önállóan megtilthassák vagy érdemben szűkíthessék a rövid távú szálláshely-szolgáltatást.

A rövid távú lakáskiadás volumene olyan jelentős hatással lehet Budapest teljes szálláshelykínálatára, turisztikai versenyképességére és szolgáltatói rendszerére, hogy annak alapvető engedélyezése vagy teljes tiltása nem kizárólag egy adott kerület lokális érdekei alapján eldöntendő kérdés.

Egy nagy turisztikai jelentőségű kerület teljes tiltása nemcsak az adott kerületet érinti: megváltoztathatja a vendégforgalom területi eloszlását, más kerületek szálláshelypiacát és ingatlanpiacát, valamint Budapest egészének szálláshely-kapacitását és nemzetközi versenyképességét. A kerületeknek indokolt lehet megfelelő helyi szabályozási és korlátozási jogosultságot biztosítani, a teljes tiltásról szóló stratégiai döntést azonban fővárosi vagy országos szinten célszerű meghozni.

3. Átfogó szakmai stratégia elkészítése

Javasoljuk, hogy a Magyar Turisztikai Ügynökség koordinációjában, megfelelő nemzetközi tapasztalattal rendelkező független tanácsadó bevonásával készüljön átfogó szakmai és szabályozási stratégia a budapesti, illetve szükség szerint az országos rövid távú lakáskiadás jövőjéről.

A tanulmánynak érdemes részletesen elemeznie a jelentős európai turisztikai városok szabályozási modelljeit, azok eredményeit és esetleges negatív következményeit. Vizsgálnia szükséges többek között a turisztikai keresletre és szálláshelykínálatra, a szállodai piacra, a lakásárakra és hosszú távú bérleti díjakra, a helyi lakosság életminőségére, az adóbevételekre és Budapest nemzetközi turisztikai versenyképességére gyakorolt hatásokat.

Ennek alapján több szabályozási forgatókönyvet célszerű kidolgozni – például területi korlátozás, éves maximális kiadható napok száma, engedélyezési vagy kvótarendszer, differenciált adóztatás, társasházi jogosultságok és minőségi követelmények alkalmazásával –, és ezek várható gazdasági és társadalmi hatását számszerűsíteni.

Az elkészült szakmai anyagot ezt követően széles körű szakmai és társadalmi egyeztetésre indokolt bocsátani, bevonva a turisztikai szakmai szervezeteket, a fővárost és a kerületeket, a szálláshely-szolgáltatókat, a lakossági érdekképviselőket és más érintett szereplőket.

22. A budapesti Duna-part és rakpart jelenlegi ideiglenes vendéglátási és szórakoztatási célú hasznosításának színvonalassá, Budapesthez méltóvá tétele, vagy megszüntetése

A budapesti Duna-part a világörökségi terület része és Budapest egyik legfontosabb turisztikai attrakciója. Ehhez képest a rakpart egyes frekvenciált szakaszain – különösen a villamospálya alatti és közvetlen Duna-parti területeken – olyan ideiglenes vendéglátási és szórakoztatási célú működés

alakult ki, amely nincs összhangban a terület kiemelt turisztikai és városképi szerepével és a minőségi vendéglátás / turizmus legalapvetőbb feltételeivel sem, továbbá negatívan érinti az egész évben minőségi vendéglátást fenntartó és ennek tárgyi és személyi feltételeit is biztosító helyeket.

Az elsősorban egyszerű italértékesítésre és közterületi fogyasztásra épülő működés nem ösztönzi a turistákat arra, hogy Budapest szabályosan egész évben működő vendéglátóhelyein vegyék igénybe a szolgáltatásokat és ott realizálódjon a turisztikai költség, hanem a csúcs turisztikai szezonban elcsatornázzon onnan jelentős keresletet. Ezzel párhuzamosan a kapcsolódó közterületi terhelés – hulladék, zaj, közterületi alkoholfogyasztás és higiéniai problémák – Budapest egyik legértékesebb turisztikai területén jelentkezik.

A világörökségi környezethez nem méltó az sem, hogy a szükséges mosdókapacitást egyes helyeken ideiglenes mobil, TOI-TOI jellegű illemhelyek biztosítják hónapokon keresztül, emellett sokszor elviselhetetlen zajterhelés, a helyszínekhez nem illeszkedő zenei kínálat és egy történelmi belvárostól teljesen idegen működés és színvonal alakul ki.

Javasoljuk, hogy a világörökségi Duna-part és rakpart kiemelt szakaszain szűnjön meg a jelenlegi formában működő ideiglenes, közterületi vendéglátási és szórakoztatási célú hasznosítás, különösen azokon a területeken, ahol a működés alapvetően alkoholértékesítésre és közterületi fogyasztásra épül. Ennek helyébe léphetne a ma is ott működő vendéglátó egységek nyári kitelepülése, ezzel mind az üzleti kannibalizálás, mind a kulturált szórakozás megoldható lenne, érdeksérelem nélkül, kulturált, ellenőrizhető keretrendszerben.

A Duna-part Budapest egyik legértékesebb és nemzetközileg is meghatározó turisztikai területe. A közterület ilyen célú hasznosítása nem eredményez olyan hozzáadott turisztikai értéket, amely indokolná a világörökségi környezet terhelését. A jelenlegi működés megszüntetése hozzájárulna ahhoz, hogy a Duna-part visszakapja elsődleges városképi és közösségi funkcióját, miközben a turisztikai fogyasztás és költség nagyobb arányban a megfelelő infrastruktúrával, mosdóval, személyzettel és hatósági megfeleléssel működő budapesti vendéglátóhelyeken realizálódna.

23. A papíralapú számlákkal és munkaügyi dokumentumokkal kapcsolatos túlzott adminisztráció csökkentése

A munkaügyi dokumentumok, számlák és számviteli bizonylatok hosszú távú, papíralapú megőrzése jelentős és egyre kevésbé indokolható adminisztrációs, tárolási és környezeti terhet ró a vállalkozásokra. A gazdasági és hatósági folyamatok jelentős része mára digitálissá vált, ezért indokolt az évtizedekkel korábbi dokumentumkezelési követelmények átfogó felülvizsgálata.

Javasoljuk, hogy 2026-ban induljon el a munkaügyi, számviteli és egyéb vállalkozási dokumentumok megőrzési szabályainak átfogó modernizációja, és készüljön olyan szabályozási megoldás, amely megfelelő hitelességi, adatbiztonsági és ellenőrizhetőségi feltételek mellett a digitális archiválást a papíralapú megőrzéssel teljes értékűen egyenértékűvé teszi, illetve ahol lehetséges, megszünteti a párhuzamos papír- és elektronikus dokumentáció szükségességét.

A kérdés természetesen messze túlmutat a turizmus és vendéglátás területén, és a teljes magyar vállalkozói szektort érinti. Éppen ezért horizontális, vállalkozásbarát szabályozási program keretében indokolt kezelni.

A cél nem az ellenőrizhetőség vagy a jogbiztonság csökkentése, hanem ugyanazon biztonság korszerűbb, egyszerűbb és olcsóbb módon történő biztosítása. A digitalizáció ezen a területen egyszerre csökkentheti a vállalkozások adminisztratív költségeit, a fizikai archiválási igényt és a papírfelhasználásból eredő környezeti terhelést.

24. A NAV ellenőrzési gyakorlatának kockázatalapú és jogkövetést támogató átalakítása

A NAV gyakori helyszíni ellenőrzései, a jelentős dokumentációs igény és a hatósági rendszerekben már rendelkezésre álló adatok ismételt bekérése indokolatlan működési és adminisztratív terhet jelenthet a jogkövető vállalkozások számára. A vendéglátásban különösen problémás, ha ugyanazon, korábban szabályosan működőnek talált egységet rövid időn belül ismételten ellenőrzik, miközben ez vezetői és munkavállalói kapacitást köt le, és a vendégkiszolgálást is zavarhatja.

A NAV ma már az online számla-, pénztárgép-, foglalkoztatási és bevallási rendszereken keresztül jelentős mennyiségű valós idejű adattal rendelkezik, ezért javasoljuk egy alapvetően adatvezérelt, kockázatalapú és arányos ellenőrzési rendszer kialakítását.

Ennek részeként 24 hónapos helyszíni ellenőrzési moratóriumot javasolunk azon telephelyek számára, ahol a korábbi NAV-ellenőrzés nem tárt fel jelentős jogsértést vagy adóhiányt. Újabb helyszíni vizsgálatra ezen időszak alatt csak konkrét kockázati jelzés, adateltérés, bejelentés vagy megalapozott jogsértési gyanú esetén kerülhessen sor.

Az ellenőrzések kiválasztásakor vegyék figyelembe a vállalkozás korábbi jogkövetési és ellenőrzési előzményeit, a tartósan szabályosan működő vállalkozások pedig kerüljenek alacsonyabb kockázati kategóriába. Első lépésként lehetőség szerint távoli, adatvezérelt ellenőrzés történjen, és helyszíni vizsgálatra csak indokolt esetben kerüljön sor. A NAV ne kérje be ismételten a saját vagy más állami rendszerben már rendelkezésre álló adatokat, az ellenőrzés terjedelme pedig igazodjon a feltárt kockázat mértékéhez.

Első alkalommal feltárt, jóhiszemű és költségvetési kárt nem okozó adminisztratív hiba esetén bírság helyett elsődlegesen javítási lehetőséget indokolt biztosítani.

A cél, hogy a NAV ellenőrzési kapacitása ne a könnyen ellenőrizhető, bizonyítottan jogkövető vállalkozások ismételt vizsgálatára, hanem a tényleges költségvetési kockázatot jelentő adózókra koncentrálódjon. Ez egyszerre csökkentené a vállalkozások adminisztratív terheit és növelné az adóellenőrzések hatékonyságát.

Egyéb versenyképességet javító szakmai javaslatok

25. Állami tulajdonú rendezvényhelyszínek transzparens koncessziós működése

Javasoljuk, hogy az állami tulajdonú vagy fenntartású rendezvényhelyszínek – így különösen múzeumok, arénák, színházak és kulturális intézmények – a rendezvényekhez kapcsolódó szolgáltatóikat nyilvános, transzparens és versenysemleges pályázati eljárások keretében válasszák ki. Ez egyaránt vonatkozzon a helyszíni és rendezvényi vendéglátásra, cateringre, rendezvénytechnikára, valamint minden egyéb, tartós vagy kizárólagos szolgáltatói jogosultságot biztosító együttműködésre.

Javasoljuk, hogy a pályázatok a lehető legszélesebb szakmai nyilvánosság mellett, érdemi versenyt és minél több alkalmas pályázó részvételét biztosítva valósuljanak meg. A cél, hogy ezen a piacon ismét nyílt, kiszámítható és egyértelmű verseny alakuljon ki, amely az állami vagyon és a megrendelők érdekeit egyaránt szolgálja, és árban, minőségben, innovációban és szolgáltatási színvonalban is a legjobb piaci ajánlat kiválasztását teszi lehetővé.

26. Az ágazati alapozó vizsga átalakítása, illetve a szakirányú vizsga követelményeinek újragondolása a szakképzésben

A jelenlegi szabályok szerint az ágazati alapozó képzés végén a tanuló szakmát választ, azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy a tanulók 99%-a már az iskolába érkezéskor tudja, hogy melyik szakmát tanulná szívesen. Az eredeti szándékukhoz képest csak nagyon kevesen váltanak szakmát. Ugyanakkor ennek ellenére a tanulók 100%-a mind a 4 szakma szakmai alapozó gyakorlatának elsajátítására kényszerül. Erre tekintettel javasoljuk, hogy az ágazati alapozó vizsga ne 4 szakma gyakorlati alapismeretinek gyakorlati vizsgálja legyen, hanem a 4 szakma közös elméleti alapozó

ismereteinek számonkérése. Ennek eredményeként a tanuló az iskolai gyakorlatok során azt a szakmát tanulhatná pedagógiai szempontból is korrekt tematika mentén, amelyet szakmájaként választ. Ha nem kell 4 szakmából gyakorlati vizsgára készülnie, akkor a mostani idő négyszerese jutna a választott szakma szakmai gyakorlatára. Ezen kívül a munkahelyi környezetbe történő integrációt és a munkahelyi helytállást, a munkahelyi elvárásokra való felkészítést, az iparági igényeknek megfelelően nagyobb mélységben lehetne tanítani az iskolákban. Az átalakítás egyúttal az iskolák számára is kiemelkedő erőforrás megtakarítást jelentene.

A szakirányú vizsga követelményeit a jelenlegi formájában nem tartjuk reálisnak. Erre jó példa a szakács szakma, ahol a középfokú képzés vizsgaelvárásainak egyike a 16 menüsor, 64 fogás kreatív és szakmailag korrekt elkészítése és az alapanyagkosárból való vizsga főzés, amely a végzett szakemberek többségének is komoly kihívást jelentene. Erre figyelemmel indokolt tehát a KKK-k racionális, és a jelentős oktatási tapasztalatokra támaszkodó újragondolása.

27. A „Vendéglátóipari kisokos” időközönként történő felülvizsgálata

Az 5+1 pontos akcióterv részeként összeállított „Vendéglátóipari” kisokos valódi segítséget jelent egy üzlet megnyitásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó kérdésekben a vendéglátó vállalkozások számára. Ugyanakkor a vállalkozási környezet, illetve a jogszabályi előírások változnak, ezért idővel szükségessé válik a tájékoztató anyag felülvizsgálata, módosítása. Erre tekintettel javasoljuk, hogy meghatározott időközönként az MTÜ, a szakmai szervezetek és az egyes hatóságok (pl. NAV, NÉBIH, NNGYK, munkaügyi és munkavédelmi felügyelőség, katasztrófavédelem, NKFH) bevonásával tekintsék át ezt a tájékoztató anyagot a naprakész információk biztosítása érdekében.

28. A vendéglátásról rendszeresen közölt adatok körének bővítése és a piacra kerülési idő csökkentése

Olyan adatok rendszeres publikálását kérjük, amelyek a NAV, az NTAK vagy más hatóságok rendszereiben már jelenleg is rendelkezésre állnak.

Fontos lenne, hogy a vendéglátóhelyi forgalom alakulásáról is hozzáférhető legyenek területi adatok, legalább a kiemelt turisztikai régiókra, illetve turisztikai térségekre vonatkozóan. A vendéglátást érintő adatkörök bővítése, illetve a hiányzó adatok rendszeres, a jelenleginél hamarabb történő közzététele esetén pontosabb képet kaphatnánk az ágazat helyzetéről, illetve annak a turizmuson belüli súlyáról.

29. NTAK

Az NTAK adatszolgáltatási kötelezettségét egyszerűsíteni és finomhangolni javasoljuk annak érdekében, hogy valóban egységes és összehasonlítható adatok keletkezzenek. Ugyanakkor fontos lenne, hogy ezekből az adatokból a vállalkozások is visszakapjanak használható információkat. A vendéglátósok is szeretnék látni a trendeket, valamint összehasonlítani az egyes régiók és időszakok teljesítményét.

Érdemes megvizsgálni a rendezvényi vendéglátás NTAK-rendszerbe történő bekapcsolását az ágazati adatok jobb összehasonlíthatósága érdekében.

30. Kedvezményes hitelek

A hatalmas beruházási igény miatt a vendéglátásban és a szállodaiparban igény lenne nagyobb összegű, akár 10–2000 millió forintos finanszírozásra is, ugyanakkor elsődleges célként a kamattámogatással kombinált hitelkonstrukciók elérhetőségét tartjuk hasznosnak.

31. A vendéglátáshoz kapcsolódó SZÉP-kártya adatok közzététele a kereskedelmi bankokon keresztül

A KSH-adatokon kívül vannak olyan adatok, amelyek megismerése szintén fontos lenne a vendéglátás teljesítményének részletes elemzése szempontjából. Ilyen adatnak tekinthető a SZÉP-kártyához kapcsolódó vendéglátó szolgáltatások igénybevétele a vendéglátóhelyeken, így az elfogadóhelyek száma és a beváltott SZÉP-kártya értéke, hasonlóan a szálláshelyek esetében alkalmazott adatgyűjtéshez. A SZÉP-kártya adatbázishoz való hozzáféréssel lehetővé válna a kártya felhasználás egyéb részleteinek és az azzal igénybe vett szolgáltatások, valamint a területi jellemzők megismerése, vagy éppen a kártyát alkalmazó vállalkozások ágazati jellemzőinek áttekintése is.

32. Bizonyos adminisztratív terhek csökkentése

Egyes tételek, mint pl. a reklámadó, az élelmiszerlánc felügyeleti díj és a környezetvédelmi termékdíj a legtöbb cég esetében elhanyagolható nagyságrendű a fizetési kötelezettséget eredményez, vagy egyáltalán nem kell fizetniük, mégis rengeteg adminisztrációval járnak. Itt javasoljuk átalányadóra való átállás kialakítását

Emellett_KSH felé történő folyamatos adatszolgáltatás a bevételeket megelőző időpontban esedékesek, így a ki- és beszállításokat már az áfa- és közösségi ügyleteket megelőzően kéri, illetve a bér adatokat is adott hónap 12-e előtt. Ezen kívül az év végi teljesítmény statisztika határideje március 28-a, miközben a beszámolók, év végi bevételek határideje május 31.

33. Egyéb

Javasolt vizsgálni a nem jogszerűen megtartott rendezvények, illetve az üzletszerű, de szabályozatlan és sajnos sokszor jogellenesen működő „házi cukik”, ételkészítések, illegális lakásétermek visszaszorításának lehetőségeit.

Hosszabb távon indokolt lenne egy kifejezetten vendéglátásra és turizmusra fókuszáló kamarai szervezet létrehozása.

Az élelmiszerbiztonsági és higiéniai szabályokat a nemzetközi jó gyakorlatok figyelembevételével életszerűbbé kellene formálni. Egyszerűbb, de következetesebb és szigorúbban betartható szabályozásra lenne szükség.

Budapest, 2026. szeptember

Az alábbi szövetségek nevében:

MÉSZ

MSZÉSZ

MVI

VIMOSZ